

Salon aurinkovoimahanke IBV - luontokartoitukset

Päiväys

1.5.2025

Laatija

Terhi Korvenpää

Tarkastaja

Jaakko Kullberg

Projektinumero

YKK68286

1.5.2025

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Selvitysalue	3
3	Tavoite ja menetelmät	6
3.1	Luontoselvitysten tausta ja tavoitteet	6
3.2	Kasvillisuus ja luontotyytit	6
3.3	Linnusto	6
3.4	Lepakot	7
4	Tulokset	13
4.1	Kasvillisuus ja luontotyytit	13
4.1.1	Kasvillisuus	13
4.1.2	Luontotyytit	14
4.1.3	Luontotyyppien tarkemmat tiedot	18
4.2	Linnusto	33
4.3	Lepakot	37
5	Yhteenveto ja johtopäätökset	37

1.5.2025

Salon aurinkovoimahanke IBV - luontokartoitukset

1 Johdanto

IBV Suomi Oy suunnittelee Saloon noin 13 kilometriä Salon keskustasta länteen sijaitsevan Antolan kylän alueelle aurinkoenergian tuotantoaluetta. Hankealueen pinta-ala on yhteensä noin 140 ha.

Tähän raporttiin kootut luontoselvitykset toteutti Sitowise Oy IBV Suomi Oy:n toimeksiantona. Kesällä 2024 toteutettujen luontoselvitysten tavoitteena oli selvittää hankealueella olevat ja hankkeeseen mahdollisesti vaikuttavat luontoarvot.

Luontoselvitysten maastotyöt ja niiden raportoinnin toteutti FM biologi Terhi Korvenpää Sitowise Oy:stä. Korvenpää on erittäin kokenut maastobiologi, ja hänellä on 30 maastokauden kokemus erilaisista luontokartoituksista. Raportin kartat laati LuK Noora Metsäranta. Työn tarkastajana oli FM biologi Jaakko Kullberg.

2 Selvitysalue

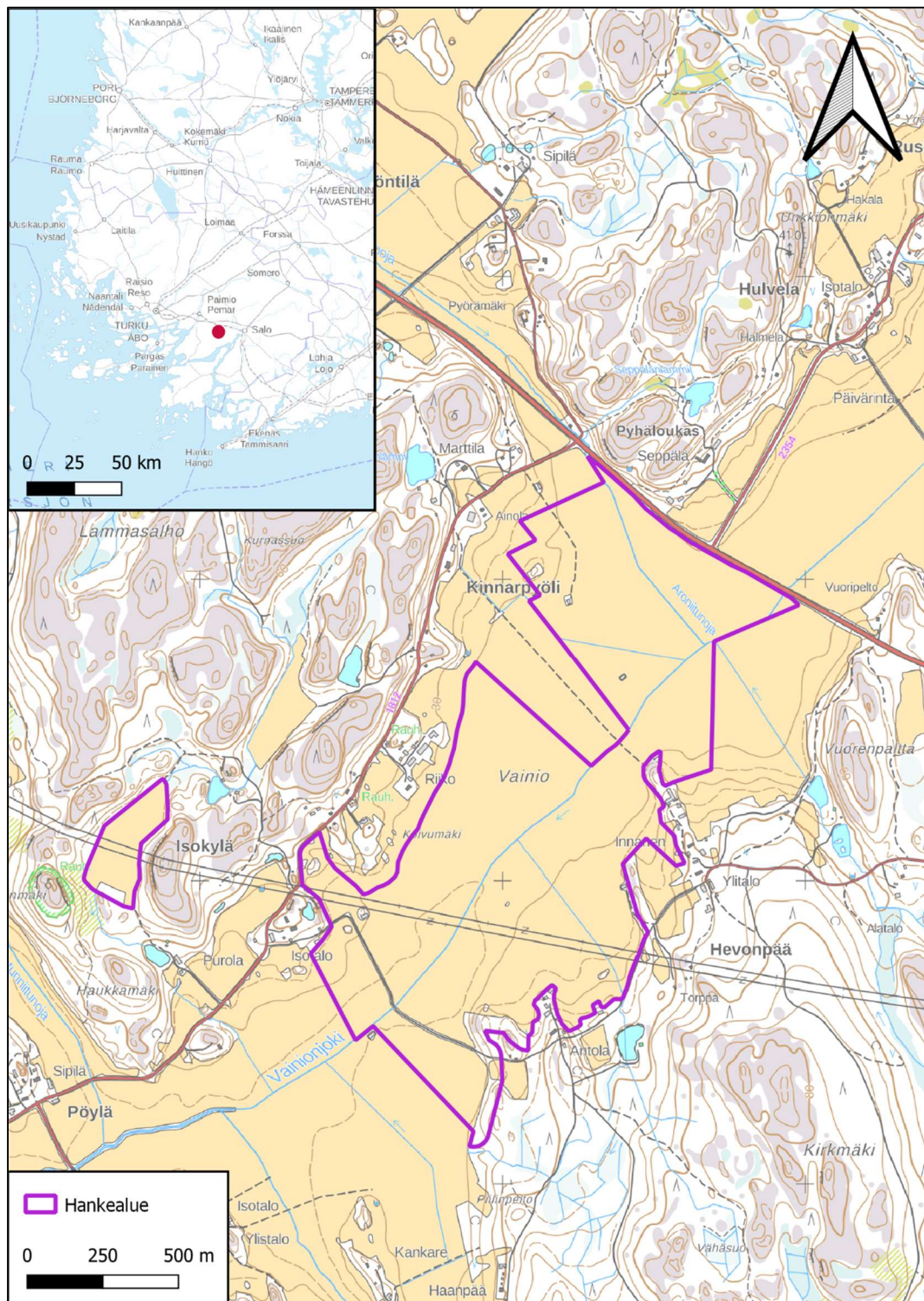
Hankealue ja siten selvitysalue sijaitsee Varsinais-Suomessa Salon kaupungin länsiosassa. Kaksiosaisen hankealueen sijainti ja selvitysten aikaiset rajat on esitetty karttakuvassa 1 ja ilmakuvassa 2. Laajempi yhtenäinen alue sijaitsee valtatie 110 eteläpuoleisella Hevonpään ja Kinnarpyölin väliin jäävällä laajalla peltoaukealla. Peltoaluetta halkoo koillis-lounaissuunnassa hiljalleen virtaava Vainionjoki, joka selvitysalueella muistuttaa lähinnä pari metriä leveää valtaojaa. Pääosa alueesta on aktiivisessa viljelyskäytössä olevaa peltoa. Osa pelloista oli selvitysten aikaan kesannolla tai nurmena. Alueella ei ole metsiä lukuun ottamatta kaakkoisosan peltoja pienialaisesti varjostavia metsänreunoja sekä alueen pohjoisosassa sijaitsevaa pientä peltojen keskelle jäävää metsäsaarekettä. Myös alueen luoteisosassa on pienialainen puustoinen metsäsaareke.

Muusta hankealueesta länteen sijaitsi erillinen pieni nurmea kasvava peltoalue reunametsineen. Alue oli tarkoitus yhdistää päätuotantoalueeseen maakaapelein, mutta se jätettiin pois lopullisesta hankealueesta. Alueella ehdittiin kuitenkin toteuttaa luontokartoitukset ennen päätöksen tekoa. Niiden tulokset raportoidaan tässä samassa raportissa.

Hankealue sijaitsee Varsinais-Suomen eliömaakunnassa, ja se kuuluu hemiboreaaliseen metsäkasvillisuusvyöhykkeeseen sekä kilpiketaiden suokasvillisuusvyöhykkeeseen. Uhanalaisuuden arviointivyöhykkeeltään koko alue on hemiboreaalisen alueen lounaista rannikkomaata.

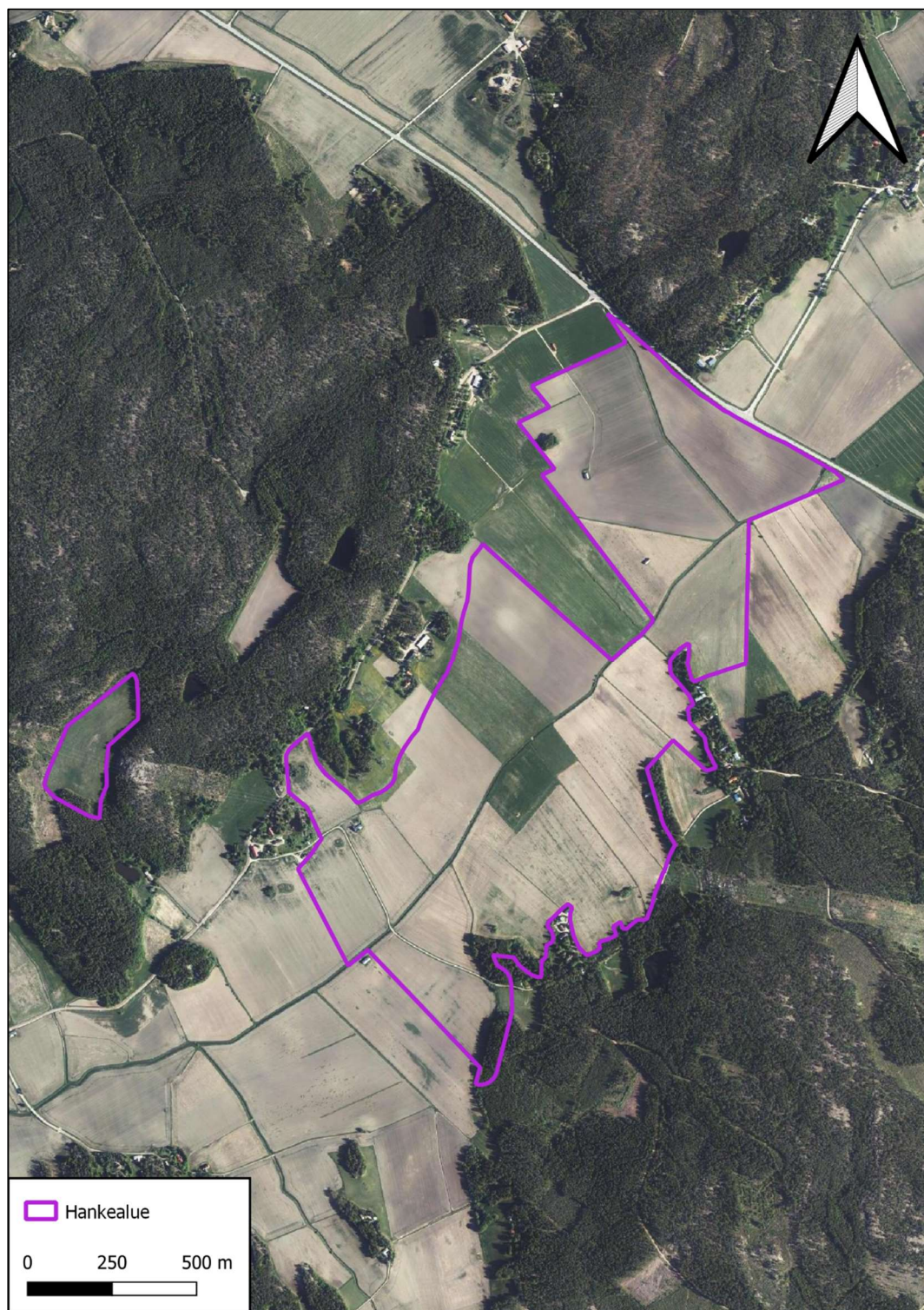

1.5.2025

Kuva 1. Hankealueen sijainti.

1.5.2025

Kuva 2. Hankealue ilmakuvalla.

1.5.2025

3 Tavoite ja menetelmät

3.1 Luontoselvitysten tausta ja tavoitteet

Luontoselvitysten tavoitteena oli selvittää hankealueella olevat ja hankkeeseen mahdollisesti vaikuttavat luontoarvot. Alueen avoimuudesta ja peltoisuudesta johtuen siellä oli tarvetta kartoittaa vain kasvillisuutta ja luontotyyppejä sekä pesimälinnustoa. Myös lepakoiden mahdollisia lisääntymis- ja levähtämispaikkoja tarkastettiin. Varsinaisia lepakkolajiston aktiivi- tai passiivikartoituksia ei tehty, sillä avoimet alueet, kuten selvitysalueella olevat pellot, eivät lähtökohtaisesti ole lepakoiden suosimia saalistusalueita. Kartoitukset toteutettiin maastokaudella 2024. Kaikki luontotyyppi- ja lajihavainnot tallennettiin maastossa paikkatietoon Sitowisen omaan Envimobile-luontotiedonkeruusovellukseen.

3.2 Kasvillisuus ja luontotyyppit

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen maastotöitä tehtiin samaan aikaan muiden luontoselvitysten kanssa. Luontotyyppejä ja kasvillisuutta kartoitettiin siis touko- ja kesäkuussa samaan aikaan linnustoselvitysten kanssa, sekä syyskuussa lepakkoselvitysten aikana. Maastotöitä tehtiin neljänä päivänä, mutta kasvillisuuden kartoittamiseen tuosta ajasta kului vain osa.

Maastossa rajattavina arvokkaina kohteina huomioitiin kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta:

- Luonnonsuojelulain (9/2023) 64 § 7 luvun mukaiset suojeltavat luontotyyppit
- Vesilain (587/2011) 2 luvun 11 § mukaiset suojeltavat vesiluontotyyppit
- Luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen mukaiset uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyyppit
- Lajien uhanalaisuusluokituksen mukaiset uhanalaiset, silmälläpidettävät, alueellisesti uhanalaiset ja rauhoitetut lajit
- EU:n luontodirektiivin liitteiden IV lajit (Neuvoston direktiivi 92/43/EEC)
- Alueellisesti ja paikallisesti edustavat luontokohteet (mm. perinneympäristöjen luontotyyppit, iäkästä puustoa sisältävät kohteet, geologisesti arvokkaat muodostumat)

3.3 Linnusto

Pesimälinnustoselvityksen tavoitteena oli selvittää huomionarvoisten lajien esiintymistä ja tunnistaa pesimälinnustolle tärkeät kohteet. Huomionarvoisia lintulajeja ovat uhanalaiset lajit (sisältäen erityisesti suojeltavat lajit), silmälläpidettävät ja alueellisesti uhanalaiset lajit, EU:n lintudirektiivin liitteen I lajit ja niitä vastaavat muuttolinnut, petolinnut ja tikat (pois lukien käpytikka).

1.5.2025

Linnustoselvitys toteutettiin kartoituslaskennan periaatteilla (ks. Koskimies & Väisänen 1988). Menetelmässä lintujen laskentakerrat hajautetaan keväälle ja alkukesälle eri aikaan pesivien lajien havaitsemiseksi. Kartoituslaskentoja on tarpeen toistaa useita kertoja, jolloin todennäköisyys kohdata eri lintulajeja kasvaa ja reviirien tulkinta on varmemmalla pohjalla.

Selvitysalueella kartoitettiin lajeja kolmella eri kartoituskerralla. Linnustoselvityksen maastotyöt tehtiin 16.5., 24.5. ja 30.5.2024. Kevät oli varhainen, joten toukokuun loppuun mennessä käytännössä miltei kaikki alueen pesimälinnut olivat saapuneet ja havaittavissa. Neljättä laskentakertaa ei katsottu tarvittavan, sillä kolmannella laskentakerralla ei enää havaittu uusia lajeja aikaisemmin havaittujen lajien lisäksi. On mahdollista, että kesäkuussa alueelta oltaisiin havaittu joitakin myöhään saapuvia yölaulajia, kuten ruiskääkkä tai kultarinta, mutta nämä eivät ole uhanalaisia lajeja. Kolmen kartoituskerran perusteella pesimälinnustosta arvioitiin saadun hyvä kuva alueen linnustoarvojen määrittämiseksi.

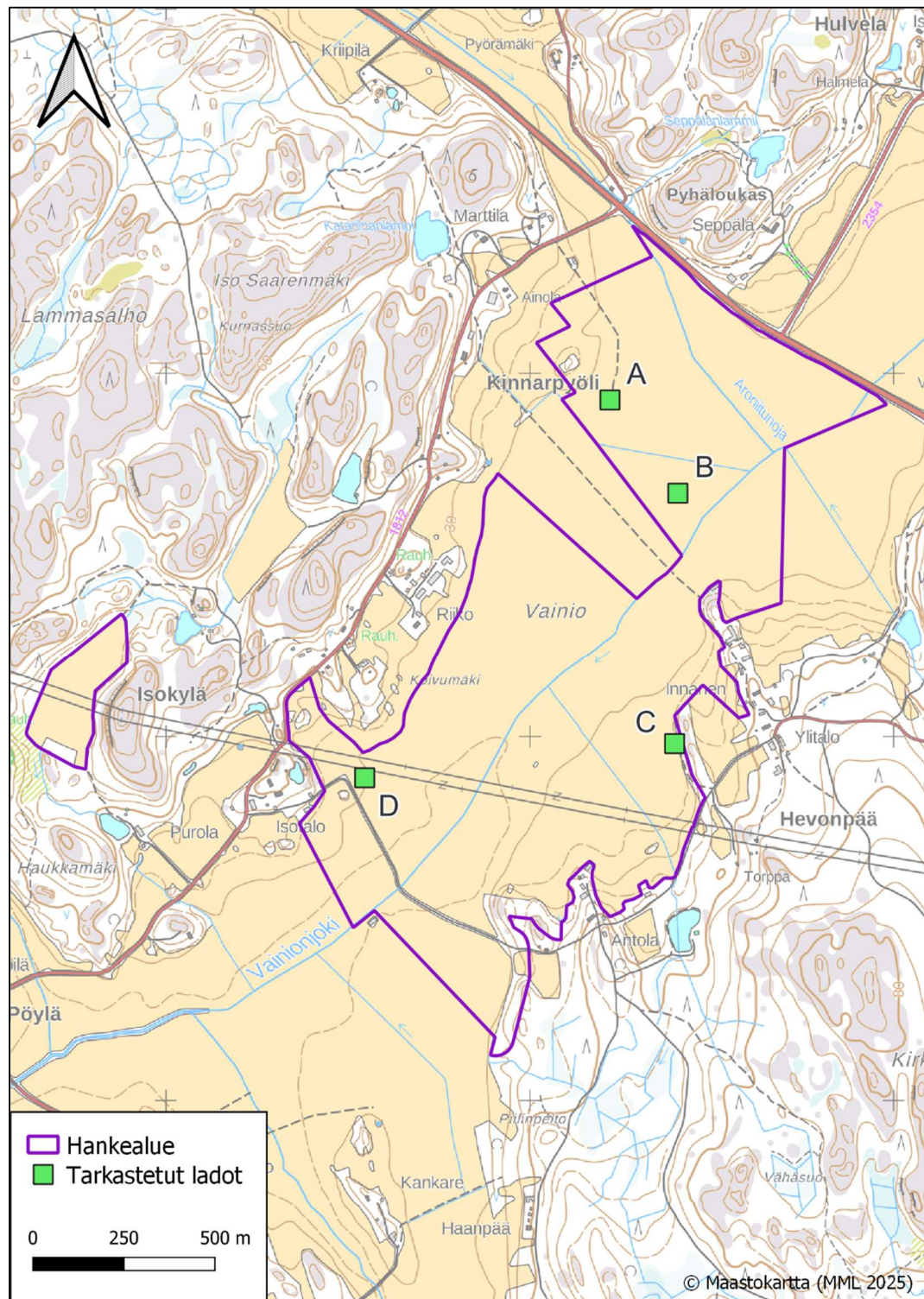
Laskennat tehtiin varhaisina aamutunteina, klo 4–9 välisenä aikana, ja erittäin hyvissä sääoloissa: Poutasäässä ja enintään heikon tuulen vallitessa. Selvitettävä alue kierrettiin jalkaisin läpi ja lintulajien reviirit määriteltiin niiden laulun tai muun pesintään viittaavan käyttäytymisen perusteella. Mahdollisen reviirin tulkintaan riitti tässä selvityksessä yksikin havainto ajankohtaan nähden sopivassa pesimäympäristössä. Reviiritulkinnan varmuutta lisäsi merkittävästi se, jos havainto lajista viittasi suoraan pesintään tai reviiriin (esim. laulava tai tilanteen mukaan varoitteleva lintu tai havaittu pari).

3.4 Lepakot

Lepakkoselvityksen tavoitteena oli lepakoiden mahdollisten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen selvittäminen (EU:n luontodirektiivin liitteessä IV tarkoitetut säännöllisesti käytössä olevat paikat). Avoimet alueet, kuten selvitysalueella olevat pellot, eivät lähtökohtaisesti ole lepakoiden suosimia saalistusalueita, eikä niillä siksi tehty tarkempaa lepakkokartoitusta. Selvitysalueella mahdollisesti elävien lepakoiden päiväpiilojen etsinnät kohdennettiin siellä sijaitseviin rakennuksiin, jotka ovat näkyvissä karttakuvassa 3. Peltojen ulkopuolella, käytännössä hankealueen reunametsissä, tehdyissä muissa lajisto- ja luontotyyppikartoituksissa pidettiin silmällä myös mahdollisia lepakoiden yöpuuksi sopivia kolopuita.

1.5.2025

Kuva 3. Hankealueella sijaitsevat ladot, jotka tarkastettiin mahdollisten lepakoiden päiväpiilojen varalta.

1.5.2025

Alueella sijaitsi yhteensä 4 rakennusta (A-D), jotka olivat joko jo käytöstä poistuneita (B) tai vielä käytössä olevia latoja tai konesuoja (A, C ja D) (kuvat 4–10). Rakennusten kunto vaihteli romahtavassa olevasta tyhjästä ladosta käytössä olevaan hyväkuntoiseen konesuojaan. Rakennus A oli hyväkuntoinen maalattiainen peltinen konesuoja. Rakennus B oli romahtamassa oleva maalattiainen lato. Rakennukset C ja D olivat käytössä olevia lautarakenteisia konesuoja. Rakennus D oli joskus toiminut myös viljakuivurina.

Rakennusten sisäosat kierrettiin läpi 17.9.2024. Tuolloin etsittiin merkkejä rakennuksissa mahdollisesti yöpyvistä lepakoista tarkastelemalla rakennusten rakenteita (esim. pieniä koloja ja rakoja), sekä etsimällä lepakoiden mahdollisesti jälkeensä jättämiä ulosteita. Papanoita etsittiin erityisesti seinien vierustoilta, ja seiniltä tarkkailtiin niillä mahdollisesti näkyviä virtsajälkiä.

Kuva 4. Rakennus A ulkoa kuvattuna.

1.5.2025

Kuva 5. Rakennus A sisältä kuvattuna.

Kuva 6. Rakennus B ulkoa kuvattuna.

1.5.2025

Kuva 7. Rakennus B sisältä kuvattuna.

Kuva 8. Rakennus C sisältä kuvattuna.

1.5.2025

Kuva 9. Rakennus D ulkoa kuvattuna.

Kuva 10. Rakennus D sisältä kuvattuna.

1.5.2025

4 Tulokset

4.1 Kasvillisuus ja luontotyytit

4.1.1 Kasvillisuus

Hankealueelta havaittiin yksi valtakunnallisesti uhanalainen putkilokasvilaji, mutta ei lainkaan EU:n luontodirektiivin liitteen IV mukaisia, silmälläpidettäviä, alueellisesti uhanalaisia tai rauhoitettuja putkilokasvilajeja eikä myöskään kansallisesti tai EU:ssa haitalliseksi säädettyjä vieraslajeja. Hankealueen välittömässä läheisyydessä tosin kasvaa tien varsilla komealupiinia. Eteläosan pellon laidalla kasvoi yksittäinen terttuselja, mutta lajia ei ole säädetty haitalliseksi. Ainoa huomionarvoinen putkilokasvilaji oli valtakunnallisesti uhanalainen ja vaarantunut keltamatar. Lisäksi havaittiin yksi huomionarvoinen, harvoin nähty, joskin täysin elinvoimainen sienilaji, kurttusieni, aivan alueen eteläisimmän osan kuusimetsässä. Lajin itiöemä kasvoi lahoavan kuusen kannon vieressä.

Keltamatar löytyi kasvamassa yhteensä viideltä kasvupaikalta. Lajin esiintymät on esitetty kartalla kuvassa 11 ja niiden tarkemmat tiedot on koottu taulukkoon 1. Esiintymistä laajin sijaitsi Vainionjoen ylittävän tien pientareilla, jossa sitä kasvoi laikuittain siellä täällä. Pienempiä esiintymiä havaittiin peltojen keskelle jääneiltä niityiltä tai metsiköiden reunoilta.

Keltamatar risteytyy helposti lähisukuisten paimenmataran kanssa, mikä on valtakunnallisesti vähentänyt puhtaiden keltamatarakantojen määrää. Myös perinteisten niittyjen, ketojen ja muiden avoimien elinympäristöjen väheneminen on vaikuttanut negatiivisesti keltamataran esiintymiseen. Myös tienvarren keltamatarakasvustossa havaittiin sekä puhtaita keltamataroita että risteymäperäisiä piennarmataroita. Puhtaiden keltamataroiden määrää ei tien varrella kartoitettu tarkemmin.

1.5.2025

Taulukko 1. Keltamataran esiintymät hankealueella. Suojelustatus VU = uhanalainen, vaarantunut. Sijainnit ovat näkyvissä kartalla kuvassa 11.

Lajinimi	Suojelustatus	Lisätietoa
Keltamatarata	VU	Esiintymä kuviolla 9. Yksittäisiä yksilöitä rehevöityneen niityn eteläosassa laikkuina siellä täällä, joidenkin neliömetrien alalla. Yhteensä muutama sata yksilöä.
Keltamatarata	VU	Esiintymä kuviolla 1. Kallioisella kedolla sekä rehevöityneellä niityllä pieniä keltamatarakasvustoja yhteensä noin aarin alalla. Yhteensä muutamia satoja yksilöitä.
Keltamatarata	VU	Tienvarren esiintymä. Tienpientareella noin 150 m matkalla pieninä laikuittaisina kasvustoina. Yhteensä varmasti pari tuhatta versoja. Esiintymän sijaintipiste sijaitsee esiintymän keskipisteessä. Tien varrella myös piennarmataroita.
Keltamatarata	VU	Esiintymä kuviolla 6. Pellon keskellä olevan peltosaarekkeen reunalla yksittäisiä versoja parin neliömetrin alalla yhteensä satakunta yksilöä.
Keltamatarata	VU	Esiintymä kuviolla 2. Pellon keskellä olevan peltosaarekkeen itäreunalla parin neliömetrin alalla yhteensä muutama sata yksilöä.

4.1.2 Luontotyyppit

Hankealueelta ei havaittu luonnonsuojelulain (9/2023) 64 § 7 luvun mukaisia suojeltavia luontotyypppejä, eikä vesilain (587/2011) 2 luvun 11 § mukaisia suojeltavia vesiluontotyypppejä. Alueella havaittiin kuutta erilaista valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaista tai silmälläpidettävää luontotyyppiä. Ne ovat tuoreet pienruohoniityt (CR/CR), varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat (NT/VU), nuoret lehtomaiset kankaat (VU/VU), karut kalliokedot (CR/CR), tuoreet keskivanteiset lehdot (VU/VU), karut poronjäkäla-sammalkalliot (LC/NT). Loput alueen reunametsistä oli niin käsiteltyjä kangasmaiden talousmetsiä, etteivät ne täyttäneet uhanalaisen luontotyyppin määritelmää, vaan ne luokiteltiin luontotyypppeihin kuulumattomiksi. Uhanalaiset luontotyyppit olivat luonnontilaltaan joko heikentyneitä (4 kpl) tai vähän heikentyneitä (4 kpl). Poikkeuksen teki pienialainen karu poronjäkäla-sammalkalliolaikku, joka oli luonnontilainen.

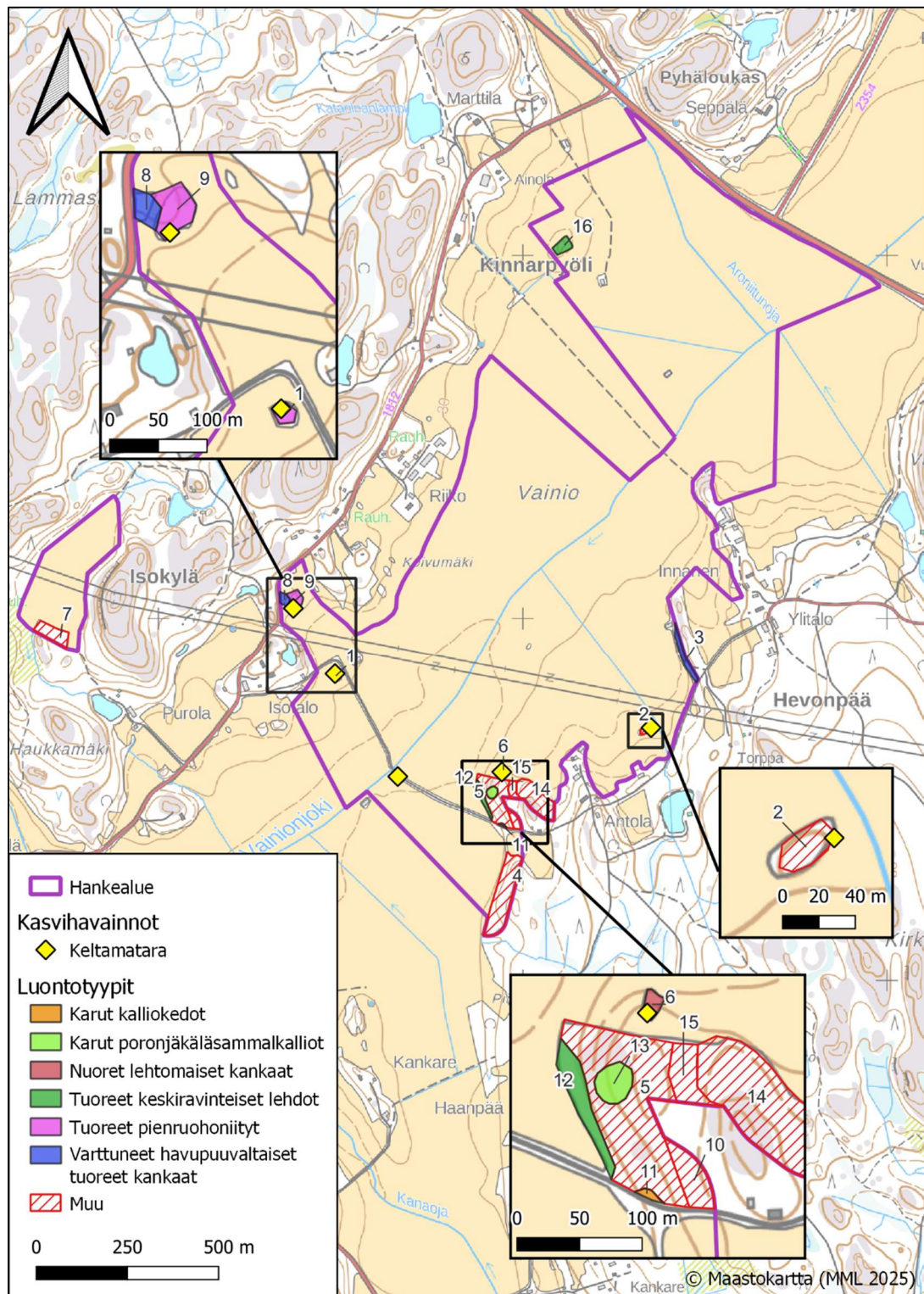
1.5.2025

Luontotyytit on kuvattu kartalla kuvassa 11. Kaikki rajatut luontotyytit, niiden uhanalaisuusluokat, luonnontilaisuus ja edustavuudet on tiivistetty taulukkoon 2.

Hankealueella ei havaittu alueellisesti tai paikallisesti edustavia luontokohteita edellä mainittujen uhanalaisten luontotyyppien lisäksi.

1.5.2025

Kuva 11. Hankealueen luontotyytit ja uhanalaisen keltamataran kasvupaikat.

1.5.2025

Taulukko 2. Hankealueen luontotyytit. Luontotyytin perässä on esitetty kyseisen luontotyytin uhanalaisuusluokka ensin koko Suomessa ja sitten Etelä-Suomessa. Uhanalaisuusluokan lyhenteet ovat: LC = säilyvä, NT = silmälläpidettävä, VU = vaarantunut, EN = erittäin uhanalainen, CR = äärimmäisen uhanalainen ja DD = puutteellisesti tunnettu. Edustavuutta on arvioitu asteikolla erinomainen, hyvä, kohtalainen, heikko.

Kuvio	Luontotyyppi	Uhanalaisuus (koko Suomi / Etelä- Suomi)	Luonnontilai suus	Edustavuus
1	Tuoreet pienruohoniityt / karut kalliokedot	CR/CR	Heikentynyt	Heikko
2	Ei luontotyyppi	-	-	-
3	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	NT/VU	Heikentynyt	Heikko
4	Ei luontotyyppi	-	-	-
5	Ei luontotyyppi	-	-	-
6	Nuoret lehtomaiset kankaat	VU/VU	Heikentynyt	Heikko
7	Ei luontotyyppi	-	-	-
8	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat	NT/VU	Heikentynyt	Kohtalainen
9	Tuoreet pienruohoniityt	CR/CR	Vähän heikentynyt	Kohtalainen
10	Ei luontotyyppi	-	-	-
11	Karut kalliokedot	CR/CR	Vähän heikentynyt	Kohtalainen
12	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Heikentynyt	Heikko
13	Karut poronjäkälä- sammalkalliot	LC/NT	Luonnontilain en	Kohtalainen
14	Ei luontotyyppi	-	-	-
15	Ei luontotyyppi	-	-	-

1.5.2025

16	Tuoreet keskiravinteiset lehdot, Nuori lehtomainen kangas	VU/VU, VU/VU	Vähän heikentynyt	Hyvä
----	---	--------------	-------------------	------

4.1.3 Luontotyyppien tarkemmat tiedot

Tässä kappaleessa esitellään kaikki alueelta kartalle 12 rajatut ja taulukkoon 2 tiivistetyt luontotyyppikuviot. Kustakin rajatusta biotooppikuvioista kerrotaan sen kuvionumero, luontotyyppin nimi ja uhanalaisuusluokka (mikäli se täyttää uhanalaisen luontotyyppin määritelmän), lyhyt yleiskuvaus ja kuvion ominaislajit, mikäli sellaisia biotoopilla havaittiin.

Kuvio 1. Tuoreet pienruohoniityt (CR/CR)

Kuvaus: Kuvion pohjoisosassa on pienialaisesti laikkuina entistä kallioketoa ja niittyä (kuva 12). Keskiosassa on umpeen kasvavaa niittyä, joka on nykyisin rehevöitynyttä ja lähes täysin heinittynyttä (kuva 13). Paikalla on nähtävissä myös jonkin puretun rakennuksen perustukset. Niitty on rehevöitymisen ja umpeen kasvamisen vuoksi luonnontilaltaan heikentynyt ja edustavuudeltaan heikko.

Lajisto: Keskiosan lajisto on tavanomaista. Siihen kuuluvat mm. juolavehnä, nurmipuntarpää, nokkonen, koiranputki, hiirenvirna, siiankärsä ja hopeahanhikki. Kalliokedon rippeillä kasvaa parin aarin alalla pieninä laikkuina keltamataraa yhteensä muutama sata yksilöä.

Kuva 12. Kalliolaikkuja ja niiden väliin jäävää hieman rehevöitynyttä ketoaluetta.

1.5.2025

Kuva 13. Rehevöitynyttä niittyä.

Kuvio 2.

Kuvaus: Pienialainen pellon keskelle jäänyt kivikkoinen metsälaikku, jossa kasvaa tiheässä nuorta haapaa (kuva 14). Kuviolla kasvaa jonkin verran myös nuoria pihlajia, nuoria tuomia ja muutama järeämpi koivu. Ilmeisesti tänne on joskus kasattu peltojen raivauksessa kerättyjä kiviä. Kuvio ei täytä uhanalaisen luontotyyppin määritelmää.

Lajisto: Kasvillisuus heinäistä, erityisesti metsälauhaa ja kastikkaa.

Kuvio 3. Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat (NT/VU)

Kuvaus: Pellolle johtavan tien koillispuolelle sijoittuva tiheäpuustoinen tuore kangas (kuva 15). Puusto pääosin mäntyä, haapaa, kuusta ja koivua. Eteläosassa puusto lehtipuuvaltaisempaa, muutamia isompia haapoja ja tuomipuskaa (kuva 16). Kokonaisuudessaan kuvio on talousmetsää, jossa kuitenkin on hieman lahoppuuta. Luontotyyppin luonnontilaisuus on heikentynyt ja edustavuudeltaan se on heikko.

Lajisto: Pohjoisosassa tien koillispuolella kenttäkerros on tuoreen kankaan lajistoa. Eteläosassa on pienialaisesti todennäköisesti umpeenkasvanutta hyvin vanhaa perinnebiotooppia, sillä lajistossa kasvaa mm. ahdekaunokki, särmäkuisma ja muutama ahopukinjuuri.

1.5.2025

Kuva 14. Puskainen, taimettunut ja kivikkoinen metsälaikku.

Kuva 15. Peltotien koillispuolelle sijoittuvaa tuoretta kangasta.

1.5.2025

Kuva 16. Kuvion eteläosan mahdollisesti umpeenkasvanutta perinnemaisemaa.

Kuvio 4.

Kuvaus: Kuvio ei aivan täytä uhanalaisen luontotyyppin määritelmää, vaan on tavallista tuoreen kankaan talousmetsää (kuva 17). Puusto on havupuuvaltainen, pääosin kuusta ja mäntyä. Pellon reunalla kasvaa muutamia haapoja (kuva 18). Kuvion eteläosassa kasvaa nuorta kuusitaimikkoa. Maassa on hieman maalahopuuta.

Lajisto: Kenttäkerroksessa vallitsee mustikka, pellon reunan pienialaisella lehtomaisella kankaalla kasvaa mm. valkovuokkoja ja kieloja.

Kuvio 5.

Kuvaus: Kuvio ei täytä uhanalaisen luontotyyppin määritelmää, vaan on tavanomaista talousmetsää. Tuoretta ja kuivahkoa kangasta, jonka puusto mäntyä, haapaa ja kuusta (kuva 19–20). Ei lahoppuuta. Kuviolla kasvaa paljon katajia, mikä antaa aiheen olettaa, että sitä on mahdollisesti laidunnettu aikaisemmin. Aivan kuvion pohjoiskärjessä on hyvin pieni lehtomaisen kankaan laikku, jossa kasvaa tiheässä nuorta kuusikkoa ja muutamia kookkaampia haapoja. Eteläosa on kallioisempaa ja mäntyisempää.

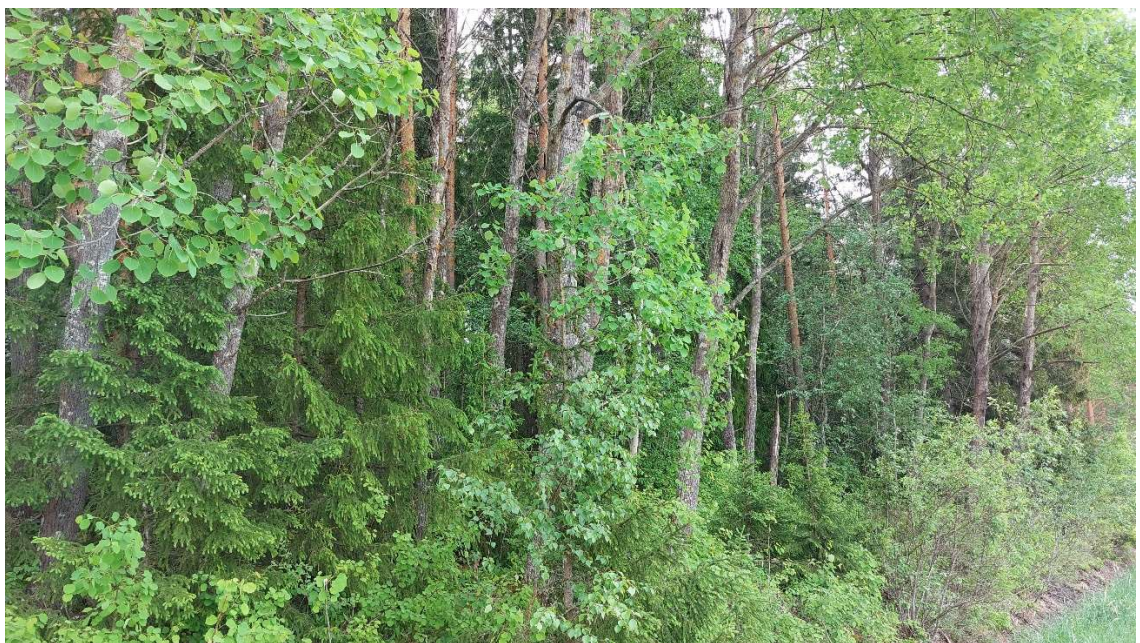
Lajisto: Kenttäkerroksen kasvillisuus on paikoin heinittynyttä, lähinnä kuvion keski- ja pohjoisosassa. Valtalajeina kuitenkin mustikka ja puolukka. Lehtomaisella kankaalla kasvaa mm. metsäkurjenpolvi, ahomatara, valkovuokko ja syyälinnunherne sekä hieman ahomansikkaa.

1.5.2025

Kuva 17. Tuoretta kangasta.

Kuva 18. Kuvion 4 pellon reunustan lehtomaista kangasta, jolla kasvaa haapoja.

1.5.2025

Kuva 19. Pääosa kuviosta on tyypillistä tuoretta mäntyvaltaista kangasta.

Kuva 20. Kuvion pohjoisosassa on pienialainen kivikkoinen lehtomaisen kankaan laikku, jossa kasvaa mm. haapaa.

1.5.2025

Kuvio 6. Nuoret lehtomaiset kankaat (VU/VU)

Kuvaus: Nuorta haapaa kasvava pienialainen kivikkoinen metsäsaareke (kuva 21). Kuvio täyttää juuri ja juuri uhanalaisen luontotyyppin kriteerit, mutta on luonnontilaltaan heikentynyt ja edustavuudeltaan heikko.

Lajisto: Kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat mm. metsäkurjenpolvi, metsävirna, lehtonurmikka, pukinjuuri, koiranputki, vadelma, ahomatara ja keltamatara.

Keltamataraa kasvoi parin neliömetrin alalla muun kasvillisuuden seassa yhteensä muutama sata versoa. Esiintymää uhkaa sen umpeenkasvu.

Kuva 21. Nuorta lehtomaista kangasta.

Kuvio 7.

Kuvaus: Tuore mäntyvaltainen kangas, jonka puustossa jonkin verran kuusia (kuva 22). Kokonaisuudessaan hoidettua talousmetsää, eikä siellä ole lahoppuuta. Kuvio ei täytä uhanalaisen luontotyyppin määritelmää.

Lajisto: Kenttäkerroksen lajistossa vallitsee mustikka, puolukka ja kanerva.

Kuvio 8. Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat (NT/VU)

Kuvaus: Mäntyvaltainen tuore kangas, jonka puusto on hieman tavanomaista vanhempaa (kuva 23). Lahoppuuta ei juurikaan ole. Kuvio muodostuu kahdesta pellon

1.5.2025

ympäröimästä metsälaikusta, joiden väliin 5 m leveä peltokaistale. Kuvion luonnontilaisuus on heikentynyt ja se on edustavuudeltaan kohtalainen.

Lajisto: Kenttäkerroksen kasvillisuuteen kuuluu mm. mustikka, kielo ja metsälauha.

Kuva 22. Tuoretta mustikkatyypin kangasta kuviolla 7.

Kuva 23. Kuvion 8 tuoretta mäntyvaltaista kangasta.

1.5.2025

Kuvio 9. Tuoreet pienruohoniityt (CR/CR)

Kuvaus: Heinittynyt, hieman rehevöitynyt tuore niitty. Niityn luonnontilaisuus on vähän heikentynyt rehevöitymisen ja heinittymisen vuoksi, mutta edustavuudeltaan se on vielä kohtalainen.

Lajisto: Kenttäkerroksen huomionarvoiseen lajistoon kuuluvat mm. mäkikaura, metsäapila, kevätleinikki, pukinjuuri, syylälinnunherne, ahomatara ja särmäkuisma. Rehevöitymisestä kertovat mm. vadelma ja koiranputki. Kuviolla kasvaa pienialaisesti myös uhanalainen keltamatara joidenkin neliömetrien alalla. Lajia saattaa kasvaa alueella enemmänkin, sillä paikalla käytiin kartoittamassa kesän alkupuolella. Laji ei ollut tuolloin vielä kukkimisvaiheessa, jolloin se olisi ollut helppo havaita.

Kuva 24. Kuvion 9 hieman heinittynyttä niittyä.

Kuvio 10.

Kuvaus: Tuoreen kankaan ja muuttuneen/kuivuneen kangaskorpinotkelman yhdistelmäkuvio, jonka pääpuulajina on hieskoivu (kuva 25). Koivujen seassa kasvaa myös mäntyä ja muutamia kuusia. Ei juurikaan lahoppua. Siellä täällä on pieniä rahkasammallaikkuja. Kuvion luonnontila on niin muuttunut, ettei se täytä uhanalaisen luontotyyppin määritelmää.

Lajisto: Pohjakerroksessa on kerros- ja seinäsammalmättäitä, rahkasammalta paikoin painaumissa. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa mättäinä.

1.5.2025

Kuva 25. Kuvion 10 tuoreen kankaan ja muuttuneen kangaskorven mosaiikkia.

Kuva 26. Kuvion 10 tuoretta kangasta.

1.5.2025

Kuvio 11. Karut kalliokedot (CR/CR)

Kuvaus: Noin aarin kokoinen tieluiskan pientareelle sijoittuva pienialainen kallioketo (kuva 27), jonka lajisto on vielä monipuolista. Kuvio on luonnontilaltaan vähän heikentynyt ja edustavuudeltaan vielä kohtalainen.

Lajisto: Kenttäkerroksen huomionarvoiseen lajistoon kuuluvat mm. mäkitervakko, tuoksusimake, kevätkynsimö, huopakeltano, nuokkuhelmikkä, ahomansikka, ahdekaunokki, pukinjuuri ja särmäkuisma.

Kuva 27. Pienialaisen kalliokedon lajistoa aikaisin keväällä kuvattuna.

Kuvio 12. Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU/VU)

Kuvaus: Pellon reunaan sijoittuva kapea tuore lehto. Pääosa kuviosta, koko kuvion eteläosa, on savikkopohjalle puiden kaadon jälkeen syntynyttä tiheäkasvuista tuomi- ja haapavesaikkoa (kuva 28). Kuvion pohjoisosassa kasvaa jonkin verran kookkaampia koivuja (kuva 29) ja niiden alla tiheä tuomipensasryteikkö. Kuviolla ei ole lahoppuuta. Kuvion luonnontila on puuston poiston vuoksi heikentynyt ja edustavuudeltaan heikko.

Lajisto: Erittäin tiheään haapa- ja tuomivesaikon alla ei kasva mitään lajistoa, vaan maahan varisseen karikekerroksen alta paljastuu savimaa. Kuvion pohjoisosassa kasvaa hieman nokkosia ja esim. vadelmaa, muttei mitään huomionarvoista lajistoa.

1.5.2025

Kuva 28. Kuvion eteläosan erittäin tiheää haapa- ja tuomivesaikkoo.

Kuva 29. Kuvion pohjoisosan yleisilmeeltään ryteikköistä lehtoa.

Kuvio 13. Karut poronjäkäla-sammalkalliot (LC/NT)

Kuvaus: Pienialainen karu sammaleinen/jäkäläinen kallionyppylä (kuva 20). Kuvio on luonnontilainen ja edustavuudeltaan kohtalainen.

1.5.2025

Lajisto: Lajistoon kuuluvat mm. ahomansikka, mäkitervakko, pukinjuuri, vadelma ja paimenmatara.

Kuva 30. Pienialainen, pääosin sammaloitunut kalliolaikku metsän keskellä.

Kuvio 14.

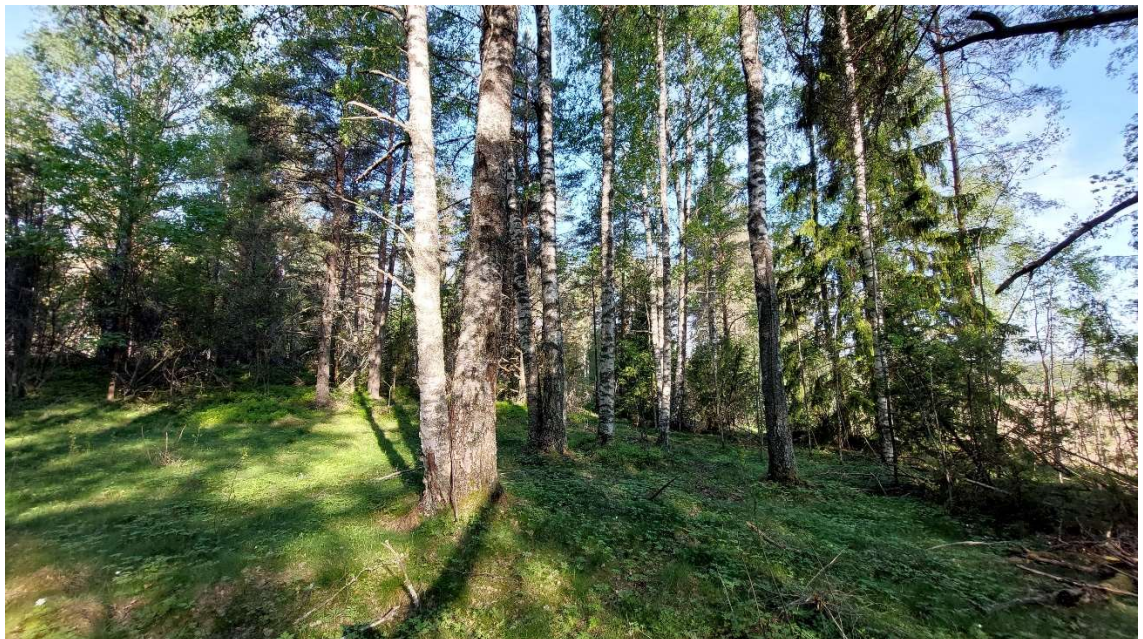
Kuvaus: Tuore kangas, jossa pienialaisesti lehtomaista kangasta laikkuina (kuvat 31–32). Puusto koivu- ja kuusivaltaista, joiden seassa kasvaa myös mäntyjä ja pihlajia. Tuomia jonkin verran pellon reunalla. Kuvion keskellä on kasvillisuuden alle peittynyt kallio. Pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Ei lahoppuuta. Kuvio ei täytä uhanalaisen luontotyyppin määritelmää.

Lajisto: Kenttäkerros paikoin heinittynyt. Lajistoon kuuluvat mm. valkovuokko, metsälauha, kevätpiippo, tuoksusimake, mustikka, puolukka, metsätähti ja kielo.

1.5.2025

Kuva 31. Kuvion 14 tuoretta kangasta.

Kuva 32. Kuvion 14 lehtomaisen kankaan laikkua.

Kuvio 15.

Kuvaus: Entiselle pellolle istutettu ylitieheä nuori kuusikko (kuva 32). Vanhat sarkaojat ovat vielä näkyvissä. Ei kenttäkerroksen tai pohjakerroksen kasvillisuutta. Kuvio on täysin muuttunut eikä se täytä uhanalaisen luontotyyppin määritelmää.

1.5.2025

Kuva 33. Kuvion 15 ylitieheää nuorta kuusikkoa.

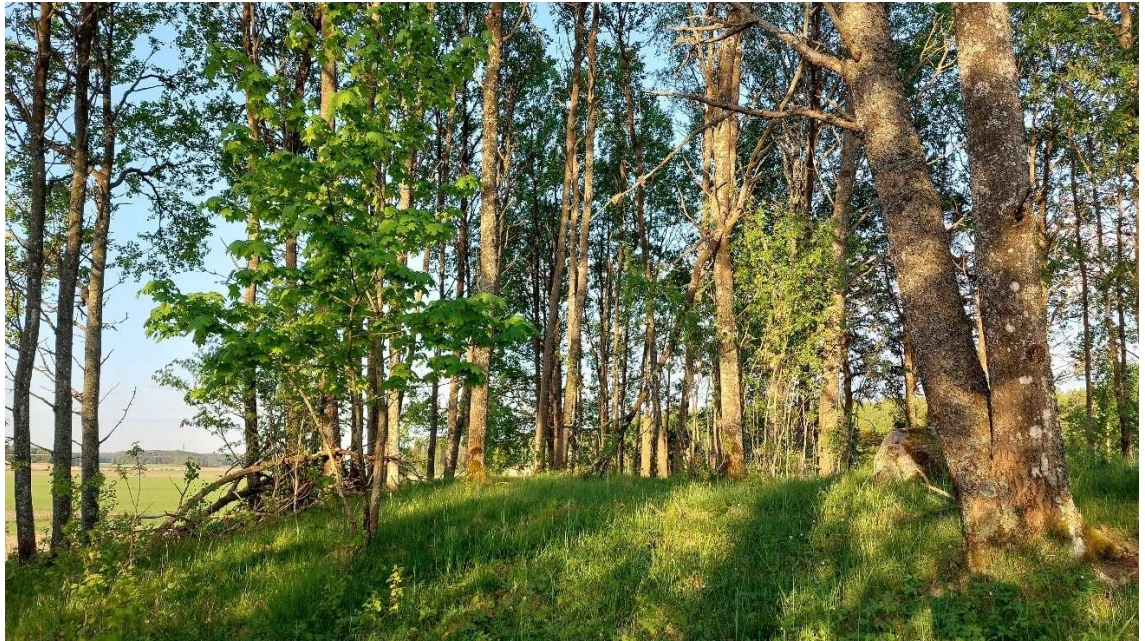
Kuvio 16. Tuore keskiravinteinen lehto (VU/VU), Nuori lehtomainen kangas (VU/VU)

Kuvaus: Pääosin tuoretta keskiravinteista lehtoa ja hieman lehtomaista kangasta (kuva 34). Pääpuulajina on haapa, jonka lisäksi puustossa kasvaa pihlajan ja vaahteran taimia. Metsikön reunoilla kasvaa myös nuoria tuomia. Pensaskerrosta ei ole, ja lahoppuuta on vain hieman. Kuvio on luonnontilaisuudeltaan vähän heikentynyt ja edustavuudeltaan hyvä.

Lajisto: Lajistoon kuuluvat mm. valkovuokko, kevätleinikki, särmäkuisma, koiranputki, ahomatara, ahomansikka, lillukka, oravanmarja ja nurmipuntarpää.

1.5.2025

Kuva 34. Pellon keskellä sijaitsevaa lehtoa.

4.2 Linnusto

Selvitysalueella havaitut lintulajit olivat valtaosin Etelä-Suomessa laajalti yleisiä metsien ja pensaikkojen, peltojen ja muiden kulttuuriympäristöjen lajeja, mutta jonkin verran havaittiin myös huomionarvoisia lajeja. Hankealueella havaittiin kaksi uhanalaista lajia, sekä neljä silmälläpidettävää lajia. Alueellisesti uhanalaisia lajeja ei havaittu lainkaan. Edellä mainittujen lisäksi havaittiin yksi lintudirektiivin liitteeseen I sisältyvä laji, sekä yksi petolintu ja ohi lentävä tikka. Kaikki huomionarvoiset lajit, niiden suojelustatukset sekä reviiri tai yksilöyksilömäärät on esitetty taulukossa 3. Uhanalaisten tai silmälläpidettävien lintujen reviirit (pesäpaikat) ja mahdolliset havaintopisteet on esitetty kartalla kuvassa 35.

Uhanalaisista lajeista yleisin oli vaarantunut (VU) pensastasku, jolla havaittiin peräti viisi reviiriä. Yhtä lukuun ottamatta kaikki muut reviirit ja mahdolliset pesäpaikat sijaitsivat Vainionjoen törmällä kasvavissa pajukoissa (kuva 36). Yksi ilmeinen reviiri oli peltojen keskellä sijaitsevalla pienellä metsäsaarekkeella. Reviirit oli helppo erottaa toisistaan, sillä koiraat lauloivat ahkeraan oman reviirinsä keskiosissa olleissa matalissa tuomissa tai kookkaissa pajupensaissa, ja pariskunnan naaraat etsivät lähistöltä syötävää.

Vaarantuneesta pajusirkusta havaittiin koiras hankealueen koilliskulman pensaikossa. Laji todennäköisesti pesii alueella, vaikka laji yleensä suosii hieman kosteampia elinympäristöjä. Vainionjoen ja sen sivuojen törmien pajukot tarjoavat tällekin lajille sopivan pesäpaikan.

1.5.2025

Silmälläpidettävistä (NT) lintulajeista yleisin oli viimeisimmässä uhanalaisuuden arvioinnissa tähän luokkaan päätynyt kiuru. Peltoalueiden aikaisemmasta lähes tyyppilajista tehtiin useita havaintoja sekä lentävistä että laulavista koiraista koko hankealueella. Erillisten lintuyksilöiden tai reviirien lukumäärää on vaikeaa arvioida, sillä linnut siirtyivät ahkerasti paikasta toiseen ja lauloivat korkealla pellon yläpuolella. Hankealuetta piti reviirinään todennäköisesti yli viisi kiuruparia. Kartalla näistä on osoitettu varmat havaintopisteet.

Kolmanneksi yleisin huomionarvoinen laji oli silmälläpidettävä (NT) västäräkki, josta kirjattiin havaintoja ylös kolme kertaa. Lajin yksilöitä havaittiin lentämässä hankealueella muuallakin, mutta todennäköisesti osa havainnoista oli samoista ympäriinsä lentelevistä ja saalistavista yksilöistä eikä niiden kaikkia havaintoja siten kirjattu ylös. Kaikki havainnot tehtiin ruokaa saalistavista linnuista. Laji todennäköisesti pesii hankealueella Vainionjoen varrella kasvavien pajukoiden juurella.

Silmälläpidettävästä pensaskertusta tehtiin kaksi reviirihavaintoa pensaiden latvoissa laulavien koiraiden myötä. Pensaskerttu suosii pesäpaikkoinaan erityisesti puoliavoimia tai avoimia ympäristöjä, kuten pelto-ojien penkkoja ja pensaikkoja. Vainionjoen penkka ja sen pajukot ovat tällekin lajille erinomainen pesimäympäristö. Hankealueen lounaisosassa liikuskeli yksittäinen harakka (NT). Lajia havaittiin myös hankealueen välittömässä lähiympäristössä, missä se todennäköisesti myös pesii.

EU:n lintudirektiivin I-liitteen lajeihin kuuluva elinvoimaiseksi (LC) arvioitu teeri tavattiin soidintamassa hankealueen peltoaukealla jokaisella havainnointikerralla. Paikalla oli aamuisin viisi koirasteertä, ja yhdellä havainnointikerralla myös yksittäinen naaras.

Välittömästi hankealueen ulkopuolella sijaitsevan ladon tuulihaukalle tarkoitettussa pöntössä pesi tänäkin vuonna tuulihaukkapariskunta. Maanomistajan mukaan haukat pesivät alueella vuosittain. Ne käyttävät hankealuetta saalistukseensa. Palokärki lensi alueen poikki, ja sen ääntelyä kuultiin erityisesti hankealueen pohjoisenpuoleisista metsistä. Ruokailevasta kivitaskukoiraasta tehtiin yksi havainto hankealueen länsiosan rakennuksen raunioilta.

Edellä mainittujen huomionarvoisten lajien lisäksi hankealueella havaittiin runsain mitoin myös yleisiä lajeja. Esimerkiksi pelloilla pesivät töyhtöhyypät olivat hyvin yleisiä, ja maatalousympäristössä viihtyviä ja siellä täällä lennelleitä kottaraisia havaittiin myös pesimässä hankealueen keskellä sijaitsevan metsikön kolohaavassa. Naakkaparvi lenteli hankealueen pellon reunoilla. Lisäksi aluetta ympäröivillä pienillä metsäalueilla havaittiin tavallisten metsälintujen reviirejä. Näitä lajeja olivat mm. tilitai, vihervarpunen, peippo, pajulintu, mustarastas, kirjosiippo, lehtokerttu, metsäkirvinen ja metsän reunoilla viihtyneet hernekerttu ja keltasirkku. Käpytikka ja uuttukyyhky ääntelivät kauempana metsissä ja sepelkyyhkyparvi vietti aikaansa itäosan kapealla metsäkaistaleella. Vainionoja kelpasi levähdyspaikaksi mm. sinisorsille ja metsäviklolle. Hankealueen yli lensi mm. kurki ja laulujoutsenpari. Sattumalta alueella havaittiin myös paritteleva käkipari.

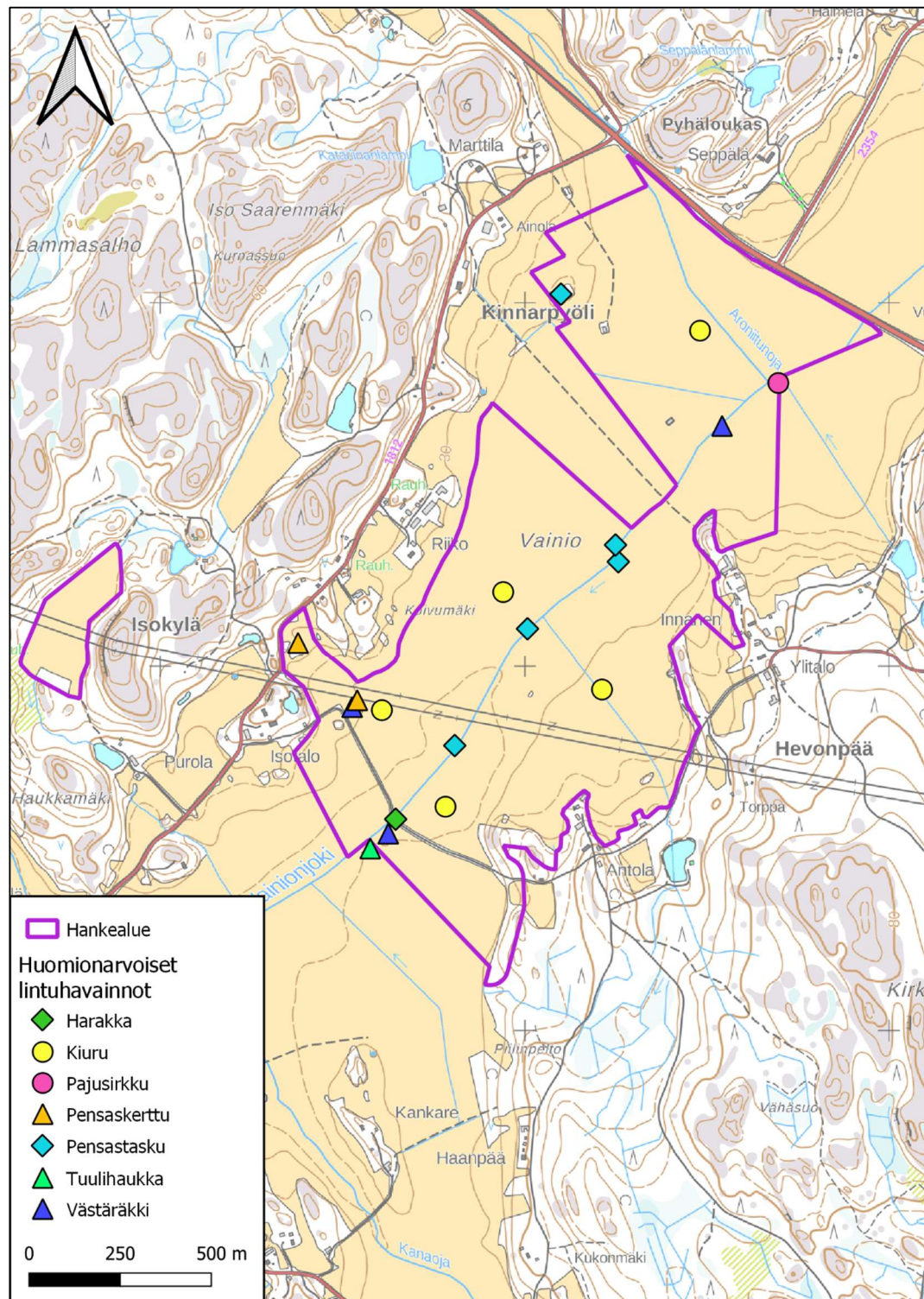
1.5.2025

Taulukko 3: Huomionarvoiset pesimälajit, niiden havaintomäärät sekä suojelustatus 2024. Lisätietoa lajien esiintymisestä ja havaintojen tulkinnasta lajikohtaisissa teksteissä. Lajien uhanalaisuusluokat: EN erittäin uhanalainen, VU vaarantunut, NT silmälläpidettävä, LC elinvoimainen, RT alueellisesti uhanalainen. DIR lintudirektiivin liitteen I laji, DIRm lintudirektiivin liitteen I muuttolintu.

Lajinimi	Suojelustatus	Erillisiä havaintoja tai reviirejä kpl	Lisätietoa
Pensastasku	VU	5 reviiriä	laulavia koiraita
Pajusirkku	VU	1 reviiri	laulava koiras
Västäräkki	NT	3 yksilöä	ruokailevia, todennäköisesti alueella pesiviä
Pensaskerttu	NT	2 reviiriä	laulavia koiraita
Harakka	NT	1 yksilö	yli lentävä ja alueella viihtyvä
Kiuru	NT	5–10 paria	lentäviä koiraita
Teeri	DIR, LC	6 yksilöä	5 koirasta ja yksi naaras soidintamassa
Kivitasku	DIRm, LC	1 yksilö	ruokaileva koiras
Tuulihaukka	DIRm, LC	2 yksilöä	Saalistava, pesii hankealueen välittömässä läheisyydessä
Palokärki	DIR, LC	1 yksilö	Yli lentävä

1.5.2025

Kuva 35. Huomionarvoisten lintulajien reviirit/pesäpaikat kartalla. Harakka ei pesi kuvassa osoitetulla paikalla, mutta laji nähtiin paikalla muutamaan otteeseen. Kiurujen havaintopisteet eivät ole eksakteja, sillä tarkkoja reviireitä ei voitu määrittää.

1.5.2025

Kuva 36. Pensastaskujen reviirit sijoittuvat pääosin Vainionjoen varrella kasvaville pensastoille, kuten tässä kuvassa näkyvälle reviirille.

4.3 Lepakot

Alueelta ei tehty havaintoja lepakoiden päiväpiiloiksi sopivista kolopuista tai muistakaan mahdollisista päiväpiiloista. Mistään tutkitusta rakennuksesta ei löytynyt lepakoiden ulosteita. Rakennuksessa D oli havaittavissa erittäin runsaasti vanhoja jysijöiden, niin hiirten kuin rottienkin, ulosteita. Hankealueella ei siten havaittu lepakoiden levähdyspaikoiksi katsottavia päiväpiiloja.

5 Yhteenveto ja johtopäätökset

Kasvilajistossa havaittiin vain yksi uhanalainen laji, vaarantunut keltamatar, jolla havaittiin viisi esiintymää. Keltamatara esiintymät olivat pienialaisia tienvarren esiintymää lukuun ottamatta. Esiintymiä ei tarvitse erikseen suojella, sillä laji on vielä suhteellisen yleinen, ja sitä uhkaa ennen kaikkea risteytyminen lähisukuisen paimenmataraan kanssa. Laji säilyy alueella, mikäli esiintymiä ei suoraan tuhota. Hankealueella ei havaittu silmälläpidettäviä, rauhoitettuja tai luontodirektiivin liitteissä mainittuja lajeja. Alueella ei myöskään kasva haitallisia vieraslajeja.

Hankealueelta ei havaittu luonnonsuojelulain (9/2023) 64 § 7 luvun mukaisia suojeltavia luontotyypppejä, eikä vesilain (587/2011) 2 luvun 11 § mukaisia suojeltavia vesiluontotyypppejä. Alueella havaittiin kuutta erilaista valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaista tai silmälläpidettävää luontotyyppiä. Niiden luonnontilaisuus vaihteli luonnontilaisesta heikentyneeseen. Edustavuudeltaan ne olivat heikkoja ja kohtalaisia vain yhden kohteen ollessa edustavuudeltaan hyvä.

1.5.2025

Arvokkaimmat luontokohteet olivat avoimet pienialaiset karut kalliokedot ja tuoreet pienruohoniityt, joiden edustavuudet olivat kuitenkin umpeenkasvun ja rehevöitymisen vuoksi vain kohtalaisia tai heikkoja. Metsäisistä elinympäristöistä vain peltoalueen keskelle sijoittuva pieni lehtometsäsaareke oli vain vähän heikentynyt ja edustavuudeltaan hyvä. Edellä mainitut luontotyypit olisi hyvä jättää hankesuunnittelussa aurinkopaneelikenttien ulkopuolelle.

Hankealueella havaittiin kaksi uhanalaista sekä neljä silmälläpidettävää lintulajia. Alueellisesti uhanalaisia lajeja ei havaittu lainkaan. Edellä mainittujen lisäksi havaittiin yksi lintudirektiivin liitteeseen I sisältyvä laji, sekä yksi petolintu ja ohi lentävä tikka. Vainionjoki lähiympäristöineen ja erityisesti sen törmillä kasvavat pensaikat ovat erittäin tärkeitä alueen uhanalaiselle lintulajistolle. Aurinkopaneelikenttiä rakennettaessa pitäisi Vainionjoen rantatörmät ja niiden pensastot rajata käsittelyiden ulkopuolelle ja mahdollisuuksien mukaan jättää joen lähiympäristöön pensaita suojaava suojavyöhyke.

Avoimet alueet, kuten selvitysalueella olevat pellot, eivät lähtökohtaisesti ole lepakoiden suosimia saalistusalueita, eikä niillä siksi tehty tarkempaa lepakkokartoitusta. Alueen rakennukset tutkittiin mahdollisten päiväpiilojen varalta, mutta niiden päiväpiiloja ei kartoituksessa havaittu.

